

ДОВІДКА

про творчий внесок ПОСИЛАЄВОЇ Оксани Олександрівни у цикл наукових праць «Обґрунтування пріоритету селекційно-технологічних розробок для сталого виробництва сої в Україні»

Основний напрям наукової творчості Посилаєвої О. О. впродовж 2011-2014 рр. характеризується виявленням адаптивних властивостей сучасних зразків сої, зокрема толерантності до спеки та посухи.

Завдяки удосконаленим нею лабораторним методам оцінки (пророщування насіння в розчині осмотиків, метод термотесту) та застосування штучно створеного посушника встановлено ступінь стійкості до спеки та посухи у поєднанні з цінними господарськими ознаками 131 зразку сої з походженням з 15 країн світу. Встановлено закономірності накопичення білка та олії в насінні досліджуваних сортів сої в умовах гідротермічного стресу, виділено та залучено в селекційний процес при створенні нових високопродуктивних сортів 49 цінних генотипів.

Проведені дослідження стали підґрунтям для формування та реєстрації в НЦГРРУ робочої колекції сої за стійкістю до посухи та спеки за 10 ознаками і 96 рівнями їх прояву, яка ввійшла до складу об'єкта національного надбання України. Посилаєвою О. О. виділено та зареєстровано в НЦГРРУ чотири посухостійкі зразки сої (Галі, Соєр 345, Припять, Сонячна), які рекомендовано до використання у селекційних програмах при створенні нових високопродуктивних, стійких до спеки та посухи сортів.

Теоретичні та практичні розробки Посилаєвої О. О. лягли в основу нових сортів сої та впроваджено у навчальні та науково-дослідні установи. За її участю створено 2 сорти Різдяна та Красуня (частка авторства 10 %), які у 2015 році передані на державне сортовипробування.

За темою роботи Посилаєвою О. О. опубліковано 22 наукових праці, з яких 1 патент на корисну модель, 9 наукових статей, 7 тез науково-практичних конференцій, 1 свідоцтво на колекцію та 4 свідоцтва про реєстрацію зразків в колекції генофонду України. Згідно бази даних Russian Science Citation Index на платформі Web of Science загальна кількість посилань на публікації автора 4, h-індекс 1,0, Google Scholar – 15, h-індекс 4,3.

За період роботи в Інституті рослинництва ім. В. Я. Юр'єва НААН Посилаєва О. О. проявила себе як високоерудований, компетентний молодий фахівець, який здатний орієнтуватися в складних виробничих ситуаціях, робити правильні висновки та приймати відповідні рішення.

канд. с.-г. наук, с.н.с. Інституту
рослинництва ім. В. Я. Юр'єва НААН

т.в.о. директора Інституту рослинництва
ім. В. Я. Юр'єва НААН, доктор. с.-г. наук

О. О. Посилаєва

Л.Н. Кобизева

ДОВІДКА

про творчий внесок ЧЕРНИШЕНКА Павла Володимировича у цикл наукових праць «Обґрунтування пріоритету селекційно-технологічних розробок для сталого виробництва сої в Україні»

Основний напрям наукової творчості Чернишенка П. В. з 2005 р. і по теперішній час спрямований на вдосконалення методів селекції, насінництва та технології вирощування нових, високопродуктивних, скоростиглих та середньоранніх сортів сої нового покоління з підвищеною адаптивністю до несприятливих чинників довкілля, орієнтованих на отримання екологічно чистих повноцінних харчових продуктів та технологічної сировини рослинного походження.

В наукових роботах Чернишенка П. В. визначено високоадаптивні та екологічно пластичні сорти сої за нормою реакції на умови років вирощування та елементи сортової агротехніки; встановлено особливості формування врожайності насіння сортів сої залежно від комплексу основних елементів технології вирощування, на основі яких оптимізовано способи сівби, норми висіву, елементи основного удобрення та строки десикації, які дозволяють отримати високу та стабільну урожайність сучасних сортів сої.

Чернишенко П. В. у складі авторського колективу підготував навчальний посібник для ВНЗ «Оптимізація основних елементів технології вирощування сої», в якому узагальнено результати багаторічних досліджень Інституту рослинництва ім. В. Я. Юр'єва НААН з питань технології вирощування та насінництва сортів сої вітчизняної селекції. Навчальний посібник містить конкретні рекомендації виробництву з вирощування сучасних сортів сої.

Чернишенко П. В. є автором і співавтором 61 публікацій, зокрема 41 – за темою роботи, з яких 1 патент на корисну модель. Згідно бази даних Google Scholar загальна кількість посилань на публікації автора 48, h-індекс 6,2. Він є співавтором 15 нових сортів сої, 7 з яких занесені до Державного реєстру рослин, придатних до поширення в Україні та 8 сортів, які перебувають на державному сортовипробуванні.

Чернишенко П. В. активно займається впровадженням новітніх селекційних розробок в агроформування різної форми власності.

За період роботи в Інституті рослинництва ім. В. Я. Юр'єва НААН Чернишенко П. В. проявив себе як цілеспрямований, ініціативний молодий фахівець з високим рівнем наукової та практичної підготовки.

Канд. с.-г. наук, с.н.с. Інституту
рослинництва ім. В. Я. Юр'єва НААН

т.в.о. директора Інституту
рослинництва ім. В. Я. Юр'єва НААН,
доктор. с.-г. наук

П. В. Чернишенко

Л. Н. Кобизєва